

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Освітньо-професійна програма «Дизайн одягу» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальність 022 Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	РИСУНОК ТА ПЕРСПЕКТИВА
Викладач	к.п.н. Наливайко Іван Павлович, доцент Колесник Ірина Юріївна, викладач
Контактний телефон	Наливайко І.П. 0970021882 Колесник І.Ю. 0972061772
Посилання	https://designkhnnra.wixsite.com/mysite/normativne-zabezpechennya-diyalnost
Консультації	Очні консультації: у середу з 13.30 до 14.30 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (0972061772) в робочі дні з 9.00 до 16.00

Анотація	Програму вивчення навчальної дисципліни «Рисунок та перспектива» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Дизайн одягу» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво. Предметом є вивчення методів рисунку фігури людини та виражальних можливостей графічних засобів і прийомів у створенні художньо-образних графічних зображень моделей одягу. Міждисциплінарні зв'язки: <i>Дисципліни, що забезпечують:</i> Живопис, Спеціальний живопис <i>Спеціальний рисунок та перспектива.</i> <i>Забезпечувані дисципліни:</i> всі фахові дисципліни з дизайну одягу. Змістовий модуль 1. Загальні основи рисунку та перспективи Змістовий модуль 2. Перспективна побудова і рисунок натюрморту, елементів архітектури, інтер'єру та екстер'єру.
Заплановані результати навчання	Мета навчального курсу: формування знань, вмінь та навичок рисунку фігури людини в студійній постановці, вивчення ведення швидких і довготривалих начерків фігури людини різними графічними засобами, вивчення виражальних можливостей графічних засобів і прийомів у створенні художньо-образних графічних зображень моделей одягу. Завдання навчальної дисципліни: – формування системи знань в області рисунку та перспективи і методики ведення навчального та творчого рисунку; – розвиток здатності спостерігати натуру, передавати її художньо-естетичні особливості засобами графічних матеріалів; – надання студентам знань з основ перспективи, світлотіні, композиції рисунка; – освоєння уявлень про сутність тональної системи зображення; – організація діяльності, спрямованої на освоєння технічних прийомів роботи різноманітними графічними матеріалами (олівець, вугілля, сангіна, сепія, туш, перо, пензель і ін.) і способів їх застосування в рисунку відповідно з художнім задумом. – засвоєння правил перспективи, пропорційних відношень, теорії освітлення, питань аналізу і синтезу; – засвоєння студентами методу схематизації (орієнтування по координатам, умовне узагальнення об'ємної форми, застосування допоміжних побудов); – засвоєння студентами методу конструктивно-просторового рисунку, що базується на знаннях лінійної та повітряної перспективи; – засвоєння побудови перспективи предметів методом архітектора; – засвоєння побудови перспективи методом перспективної сітки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

знати:

- методичну послідовність виконання рисунку предметів оточуючого середовища та гіпсової голови людини;
- закономірності лінійної та повітряної перспективи;
- закономірності розподілення світлотіні на будь-якій складній формі;
- анатомічні-конструктивні відмінності та пластичні закономірності будови кісток і м'язів голови людини;
- про значення спостереження натури і вивчення навколишньої природи і дійсності як засобів забезпечення художньої достовірності і виразності рисунку;
- функції художніх матеріалів та інструментів для рисунку, технічні прийоми роботи з ними;
- геометричні властивості квадрата та кола;
- прийоми роботи над будовою перспектив тіл обертання;
- прийоми роботи над будовою тіней, які падають від геометричних фігур;
- правила побудови власних і падаючих тіней від площинних, об'ємних і порожнистих форм, тіні в нішах та арках;
- про поняття цілісності і завершеності рисунку.

вміти:

- ставити перед собою навчальні та творчі цілі і вибирати шляхи їх досягнення;
- усвідомлено використовувати операції та якості мислення для досягнення власних навчально-творчих цілей;
- грамотно використовувати методи і прийоми реалістичного зображення для досягнення художнього результату;
- поєднувати і застосовувати різні художні матеріали та технічні прийоми зображення для створення художнього зображення
- усвідомлено використовувати закономірності і засоби зображення для створення грамотного виразного малюнка;
- зображувати геометричні тіла та складні предмети побуту;
- передавати пропорції, об'ємну форму за допомогою градацій світлотіні, тону і тональних відношень;
- створювати композиційне та пластичне рішення в зображенні окремих предметів, натюрморту, голови людини;
- будувати проекційне креслення основних геометричних елементів та основних геометричних тіл та їх розгортку;
- будувати падаючі тіні від геометричних тіл та предметів в ортогональних проекціях;
- будувати перспективу власних тіней геометричних тіл;
- будувати на площині перспективи інтер'єра за заданими розмірами;
- застосовувати різні способи побудови у перспективі об'ємних тіл (метод архітекторів, метод перспективних масштабів).

компетентності:

- володіння навичками реалістичного зображення з натури;
- будувати проекційне креслення основних геометричних елементів та основних геометричних тіл та їх розгортку;
- будувати падаючі тіні від геометричних тіл та предметів в ортогональних проекціях;
- будувати перспективу власних тіней геометричних тіл;
- будувати на площині перспективи інтер'єра за заданими розмірами;
- застосовувати різні способи побудови у перспективі об'ємних тіл (метод архітекторів, метод перспективних масштабів).

У процесі засвоєння дисципліни бакалавр має набути таких соціальних навичок (soft-skills):

- володіти навичками міжособистісної взаємодії;
- будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього

	процесу; – дотримуватись етичних принципів комунікації та культури у професійній діяльності; – проявляти автономність і відповідальність у професійній діяльності; – проявляти ініціативність у використанні інноваційних освітніх технологій в освітній діяльності.
Політика дисципліни	При організації освітнього процесу в Хортицькій національній академії студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу ; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ; Положення про вибіркові дисципліни ; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ; Положення про критерії оцінювання знань студентів ; Положення про переведення на індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання ; Положення про академічну доброчесність .

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	Денна
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
	Спеціальність 022 Дизайн	Семестр	1,2
Модулів – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Аудиторні години: 132 год.	
Змістових модулів – 2		Лекції: 16 год.	Змістових модулів – 4
Загальна кількість годин – 270			Практичні заняття – 116 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,7		Самостійна робота 138 год.	
		Модульний контроль	
		Вид контролю: диф. залік	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Загальні основи рисунку та перспективи

Тема 1. Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку

Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку

Тема 2. Види перспектив. Основні поняття та визначення в теорії перспективи

Види перспектив. Основні поняття та визначення в теорії перспективи.

Тема 3. Побудова перспективи квадрата та куба

Проведення вертикальних, горизонтальних, похилих ліній. Поняття «Тон», «тонова розтяжка», «сила тону». Виконання тональних розтяжок на посилення і ослаблення тону. Використання олівця як вимірювального інструменту. Малюнок шахівниці. Розподіл прямокутника на 16 рівних частин.

Рисування вправ у зв'язку з темою завдання. Лінійний рисунок прямокутного і квадратного аркуша паперу у вертикальному і горизонтальному положенні з одного і двома точками сходу. Лінійний рисунок кола у горизонтальному положенні. Закріплення поняття про рівень очей того, хто рисує (лінія горизонту, точка сходу).

Тема 4. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі

Виконання вправ на розподіл вертикальних і горизонтальних відрізків лінії, на рівні і пропорційні (парні і непарні) частини.

Тема 5. Побудова кола і тіл обертання у перспективі

Знайомство з поняттям перспективного скорочення з однією і двома точками сходу, з прийомом побудови кола у перспективі.

Тема 6. Побудова геометричних тіл у перспективі різного характеру для виразності рисунку

Лекція про перспективу. Лінійний рисунок геометричних тіл, розташованих на різних рівнях. Аналіз перспективних скорочень у залежності від положення рівня очей того, хто рисує. Застосування ліній різного характеру для виразного рисунку.

Тема 7. Побудова тіней у перспективі

Побудова тіней у перспективі.

Тема 8. Конструкція предметної форми

Лінійний рисунок каркасних геометричних тіл (куб, призма, паралелепіпед). Повторення правил перспективи. Поглиблений аналіз конструктивної форми предметів. Грамотна побудова предметів у відповідності до їх різного розташування до рівня зору того, хто рисує. Композиція листа.

Тема 9. Світлотіньові градації об'ємної форми

Знайомство з поняттям «світлотінь». Тональна замальовка окремих предметів побуту, фруктів і овочів, простих за формою і світлих по тону (без фону). Світлотіньова прокладка тону по тіням. Поняття про градації світлотіні. Передача об'ємної форми за допомогою світлотіні. Композиція листа.

Тональна зарисовка предметів простої форми. Передача форми предметів з урахуванням тональної забарвленості. Композиція листа. Освітлення: верхнє, бічне.

Тема 10. Основні принципи перспективної побудови простору

Основні принципи перспективної побудови простору.

Змістовий модуль II. Перспективна побудова і рисунок натюрморту, елементів архітектури, інтер'єру та екстер'єру

Тема 1. Рисунок натюрморту

Рисунок натюрморту. Рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою, розташованих нижче рівня очей. Композиційне розміщення, прорисовка конструкції, уточнення пропорцій і перспективної побудови. Тональне опрацювання форми предметів. Узагальнення тональних відносин. Освітлення: верхнє, бічне.

Тема 2. Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру

Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі. Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення Побудова кутової перспективи інтер'єра. Рисунок натюрморту в інтер'єрі.

Тема 3. Побудова перспектив висхідних і низхідних площин

Побудова перспектив висхідних і низхідних площин.

Тема 4. Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру

Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру. Зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів. Перспектива вулиць.

Тема 5. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі

Побудова перспективного лінійного масштабу.

Тема 6. Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями

Метод Дюрера. Метод архітекторів. Рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом.

Тема 7. Застосування правил перспективи до зображення фігури людини

Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями. Застосування правил перспективи до зображення фігури людини. Перспектива голови. Перспектива фігури людини.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Л	ПЗ	СР	СЗ
Модуль 1. Загальні основи рисунку і перспективи	270	9	59	60	10
Тема 1. Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку	1	1			
Тема 2. Види перспектив. Основні поняття та визначення в теорії перспективи	1	1			
Тема 3. Побудова перспективи квадрата та куба					
Вправи на розвиток координації руки.	2		1	1	
Рисунок квадрата в різних горизонтальних положеннях.	1		1		
Побудова перспективи квадрата у горизонтальній і вертикальній площині.	2		1	1	
Рисунок квадрата в різних вертикальних положеннях.	1		1		
Побудова куба.	2		1	1	
Рисунок куба.	4		4		
Рисунок квадрата і куба в різних положеннях.	6			6	
Тема 4. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі	2	1		1	
Рисунок побутових предметів кубоподібної форми.	4		4		
Тема 5. Побудова кола і тіл обертання у перспективі	3	1		2	
Рисунок кола в різних положеннях до лінії горизонту.	2		2		
Побудова перспективи кола на горизонтальній площині.	3		2	1	
Рисунок циліндра та конуса у різних положеннях.	4		4		
Побудова перспективи кола на вертикальній площині.	3		2	1	
Рисунок предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм.	4		4		
Побудова перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус.	4		2	2	
Рисунок гіпсової кулі в різних положеннях до лінії горизонту.	4		4		
Зарисовки предметів з простою геометричною формою.	10			10	
Тема 6. Побудова геометричних тіл у перспективі	3	1		2	
Рисунок піраміди та шестигранної призми.	4		4		
Лінійно-конструктивний рисунок за уявою групи геометричних тіл з заданими методами зображення та умовами її сприйняття.	7			7	
Тема 7. Побудова тіней у перспективі	2	1		1	
Тема 8. Конструкція предметної форми	1	1			
Рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції).	10		4	6	
Побудова тіней від плоских та об'ємних фігур на горизонтальну площину.	3		2	1	
Побудова тіней від об'ємних фігур на горизонтальну площину.	3		2	1	
Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини.	2		2	1	
Тема 9. Світлотіньові градації об'ємної форми	1	1			
Рисунок побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі.	12		12		

Тема 10. Основні принципи перспективної побудови простору	3	1		2	
Зарисовки побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі.	12			12	
Модульний контроль	11			1	10
Модуль 2. Перспективна побудова і рисунок натюрморту, елементів архітектури, інтер'єру та екстер'єру	225	7	57	58	10
Тема 1. Рисунок натюрморту	1	1			
Рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою.	22		12	10	
Тема 2. Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру	1	1			
Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення.	3		1	2	
Побудова кутової перспективи інтер'єра.	3		1	2	
Рисунок натюрморту в інтер'єрі.	24		12	12	
Тема 3. Побудова перспектив висхідних і низхідних площин.	1	1			
Короткочасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів	6		1	5	
Перспектива вулиць.	3		1	2	
Тема 4. Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру	1	1			
Зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів.	8			8	
Тема 5. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі.	2	1		1	
Побудова перспективного лінійного масштабу.	3		2	1	
Тема 6. Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями	1	1			
Метод Дюрера.	4		2	2	
Метод архітекторів.	4		2	2	
Рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом.	19		19		
Тема 7. Застосування правил перспективи до зображення фігури людини	3	1		2	
Перспектива голови.	6		2	4	
Перспектива фігури людини.	6		2	4	
Модульний контроль	11			1	10
РАЗОМ:	270	16	116	118	20

ТЕМИ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РИСУНКУ І ПЕРСПЕКТИВИ	2
	Основні поняття, визначення та принципи лінійної перспективи і побудови простору. Побудова геометричних тіл. Конструктивна побудова складної форми. Світлові градації об'ємної форми. Побудова тіней. Повітряна перспектива.	2
2	Модуль 2. ПЕРСПЕКТИВНА ПОБУДОВА І РИСУНОК НАТЮРМОРТУ, ЕЛЕМЕНТІВ АРХІТЕКТУРИ, ІНТЕР'ЄРУ ТА ЕКСТЕР'ЄРУ	2
	Послідовність виконання натюрморту. Побудова перспективи інтер'єра та екстер'єру. Метод визначення тонових відношень і цільність зображення.	2

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні основи рисунку і перспективи		59
1	Побудова перспективи квадрата та куба <i>Завдання:</i> виконати вправи на розвиток координації руки <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
2	<i>Завдання:</i> виконати рисунок квадрата в різних горизонтальних положеннях <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
3	<i>Завдання:</i> Побудова перспективи горизонтального квадрата загального положення. Побудова перспективи квадрата у вертикальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
4	<i>Завдання:</i> виконати рисунок квадрата в різних вертикальних положеннях <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
5	<i>Завдання:</i> Побудова куба <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
6	<i>Завдання:</i> виконати рисунок куба <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4
7	<i>Завдання:</i> виконати рисунок побутових предметів кубоподібної форми <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4
8	<i>Завдання:</i> виконати рисунок кола в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	2
9	<i>Завдання:</i> Побудова перспективи кола на горизонтальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	2
10	<i>Завдання:</i> виконати рисунок циліндра та конуса у різних положеннях <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4
11	<i>Завдання:</i> Побудова перспективи кола на вертикальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець, циркуль	2
12	<i>Завдання:</i> виконати рисунок предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4
13	<i>Завдання:</i> Побудова перспектив складних тіл обертання. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	2
14	<i>Завдання:</i> виконати рисунок гіпсової кулі в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4
15	<i>Завдання:</i> виконати рисунок піраміди та шестигранної призми <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4
16	<i>Завдання:</i> виконати рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції) <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	4

17	Завдання: Побудова тіней від плоских та об'ємних фігур на горизонтальну площину Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
18	Завдання: Побудова тіней від об'ємних фігур на горизонтальну величину Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
19	Завдання: Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
20	Завдання: виконати рисунок побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	12
Змістовий модуль 2. Перспективна побудова і рисунок натюрморту, елементів архітектури, інтер'єру та екстер'єру		57
21	Завдання: виконати рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	12
22	Завдання: Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець, акварельні фарби, пензлик	1
23	Завдання: Побудова кутової перспективи інтер'єра Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	1
24	Завдання: виконати рисунок натюрморту в інтер'єрі Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	12
25	Завдання: Короточасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
26	Завдання: Перспектива вулиць Формат: А-5 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
27	Завдання: Побудова перспективного лінійного масштабу Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
28	Завдання: Метод Дюрера Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
29	Завдання: Метод архітекторів Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
30	Завдання: виконати рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	19
31	Завдання: Перспектива голови Формат: А-3 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
32	Завдання: Перспектива фігури людини Формат: А-4 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	2
РАЗОМ:		116

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

Змістовий модуль 1. Загальні основи рисунку і перспективи		60
1	Тема 1. Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку. <i>Завдання:</i> виконати вправи на розвиток координації руки <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
2	Тема 3. Побудова перспективи квадрата та куба (<i>теоретична підготовка</i>)	1
3	<i>Завдання:</i> Побудова перспективи горизонтального квадрата загального положення. Побудова перспективи квадрата у вертикальній площині. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
4	<i>Завдання:</i> виконати серію рисунків квадрата і куба в різних положеннях <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	6
5	Тема 4. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі (<i>теоретична підготовка</i>)	1
6	Тема 5. Побудова кола і тіл обертання у перспективі (<i>теоретична підготовка</i>)	2
7	<i>Завдання:</i> Побудова перспективи кола на горизонтальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
8	<i>Завдання:</i> Побудова перспективи кола на вертикальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
9	<i>Завдання:</i> Побудова перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	2
10	<i>Завдання:</i> Зарисовки предметів з простою геометричною формою <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	10
11	Тема 6. Побудова геометричних тіл у перспективі (<i>теоретична підготовка</i>)	2
12	<i>Завдання:</i> виконати лінійно-конструктивний рисунок за уявою групи геометричних тіл з заданими методами зображення та умовами її сприйняття <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	7
13	Тема 7. Побудова тіней у перспективі (<i>теоретична підготовка</i>)	1
14	<i>Завдання:</i> Тіні які падають від плоских фігур. Тіні, які падають від об'ємних фігур на горизонтальну площину. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
15	<i>Завдання:</i> Тіні, які падають від об'ємних фігур на горизонтальну площину. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
16	<i>Завдання:</i> Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	1
17	Тема 8. Конструкція предметної форми <i>Завдання:</i> виконати рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції) <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	6
18	Тема 9. Світлотіньові градації об'ємної форми <i>Завдання:</i> виконати зарисовки побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу <i>Матеріал:</i> папір, графітний олівець	12
	Тема 10. Основні принципи перспективної побудови простору (<i>теоретична</i>)	2

19	підготовка)	
20	Підготовка до семінару, модульного контролю	1
Змістовий модуль 2. Перспективна побудова і рисунок натюрморту, елементів архітектури, інтер'єру та екстер'єру		58
22	Тема 11. Рисунок натюрморту Завдання: виконати рисунок натюрморту з предметів побуту. Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	10
	Тема 12. Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру (теоретична підготовка)	
23	Завдання: Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення. Формат: А-3 аркуша паперу	2
24	Матеріал: папір, графітний олівець, акварельні фарби	
	Завдання: Побудова кутової перспективи інтер'єра. Формат: А-3 аркуша паперу	2
25	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Завдання: виконати рисунок натюрморту в інтер'єрі. Формат: 1/2 аркуша паперу	12
26	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Тема 13. Побудова перспектив висхідних і низхідних площин (теоретична підготовка)	4
27	Завдання: Короточасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів. Формат: А-3 аркуша паперу	5
28	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Завдання: Перспектива вулиць. Формат: А-5 аркуша паперу	2
29	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Тема 14. Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру Завдання: виконати зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	8
30	Тема 15. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі (теоретична підготовка)	1
31	Завдання: Побудова перспективного лінійного масштабу. Формат: А-3 аркуша паперу	1
32	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Тема 16. Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями (теоретична підготовка)	4
33	Завдання: метод Дюрера. Формат: А-3 аркуша паперу	2
34	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Завдання: метод архітекторів. Формат: А-3 аркуша паперу	2
35	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Завдання: виконати рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом. Формат: 1/2 аркуша паперу Матеріал: папір, графітний олівець	20
	Тема 17. Застосування правил перспективи до зображення фігури людини (теоретична підготовка)	4
36	Завдання: виконати рисунок голови у перспективі. Формат:	6
37	Матеріал:	
	Завдання: виконати рисунок фігури людини у перспективі. Формат: А-4 аркуша паперу	6
38	Матеріал: папір, графітний олівець	
	Підготовка до модульного контролю	1
Разом		118

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Рисунок та перспектива» перевірка ступеня засвоєння знань здійснюється за такими формами:

- поточний контроль практичних робіт (перегляд практичних і самостійних робіт, їх обговорення, консультування);
- поточний контроль теоретичних знань (опитування);
- проміжний перегляд (оцінювання практичних і самостійних робіт);
- спілкування під час консультацій, коли можливо перевірити характер й рівень сприйняття матеріалу;
- модульний контроль (підсумковий контроль теоретичних і практичних знань);
- семестровий контроль – диференційований залік, екзамен (перегляд).

За відсутність на практичних заняттях без поважних причин допускаються штрафні санкції – мінус 0,5 бали за одну пару. Пропущена з поважної причини робота може бути зданою протягом двох тижнів.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

І КУРС І СЕМЕСТР

Кількість балів	ЗМ 1						
	T3	T4	T5	T6	T8	T9	T10
Практичні заняття (38 б.)	12	4	13	3	6		
Самостійна робота (37 б.)	8	1	10	5	4		9
Практичні і самостійні	20	5	23	8	10		9
модульний контроль (5 б.)	5						
ІНДЗ							
Підсумковий контроль: перегляд (диф. залік)	Т9 (20 балів)						

І КУРС ІІ СЕМЕСТР

Кількість балів	ЗМ 2						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7
Практичні заняття (29 б.)	10	8	3		3		5
Самостійна робота (36 б.)	10	5	5	7	4		5
Практичні і самостійні	20	13	8	7	7		10
модульний контроль (5 б.)	5						
ІНДЗ							
Підсумковий контроль: перегляд (екзамен)	Т6 (30 балів)						

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90–100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82–89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75–81 (добре)		
D	64–74 (задовільно)	3 (задовільно)	Зараховано
E	60–63 (достатньо)		
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

F	1–34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		
---	--	--	--

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО МОДУЛЬНОЇ ТЕОРЕТИЧНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ:

1. Пояснити особливості аналізу складної форми предмета на прикладі зображення бідона, вази.
2. Пояснити закономірності розподілу світла на формі.
3. У чому розходження напрямку променів світла від штучного джерела світла й сонячного?
4. Що таке «тон» і тональні відношення?
5. Що значить класти штрих за формою? Показати це на прикладах рисунка округлої й гранованої форми предмета.
6. У чому полягають основні закони тональних відношень?
7. Що таке натюрморт?
8. Що означає термін «закомпонувати»?
8. Як вирішується простір у натюрморті?
9. Назвати етапи послідовності рисунку?
10. Як передати матеріальність драпірування?
11. Як передати матеріал побутових предметів?
12. Етапи ведення рисунка гіпсової розетки?
13. Етапи ведення рисунку капітелі?
14. Як будуються фрагменти інтер'єру?
15. Що таке лінія горизонту? Точка сходу для інтер'єру?
16. Які графічні матеріали можна використовувати при виконанні начерків?
17. Правила побудови плоских фігур на площині і в просторі?
18. Правила побудови об'ємних фігур з використанням тональних і конструктивних відмінностей?
19. Правила побудови різних форм з використанням лінійної та повітряної перспективи?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кайгородцева Н.В., Ойдупа Т.В. Перспектива: виды и способы построения: учеб. пособие. Омск, 2011. 68 с.
2. Лециус Е.П. Построение теней и перспективы ряда архитектурных форм : уч. пособие. Москва, 2005. 144 с.
3. Ли Н.Г. Голова человека. Основы учебного академического рисунка : учебник. Москва, 2011. 264 с.
4. Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка : учебник. Москва, 2008. 480 с.
5. Ли Н. Голова человека. Основы учебного академического рисунка. Москва, 2016. 264 с.
6. Макарова М.Н. Рисунок и перспектива : уч. пособие для вузов. Москва, 2014. 382 с.
7. Сенин В.П., Коваль О.В. Школа рисунка карандашом. Натюрморт, пейзаж, портрет. Харьков, 2007. 112 с.
8. Туманов І.М. Рисунок, живопись, скульптура. Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: навч. посібник. Львів, 2010. 496 с.
9. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. Москва, 2013. 648 с.

Додаткова

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Будапешт: Корвина, 1973. 310 с.
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: учебное пособие для студентов педагогических институтов. Москва: Просвещение, 1981. 239 с.
3. Гаптилл А.Л. Работа пером и тушью. Минск, 2004. 256 с.
4. Гелб Майкл Дж. Научитесь мыслить и рисовать как Леонардо да Винчи. Минск, 2000. 214 с.
5. Кайгородцева Н.В. Ойдупа Т.В. Перспектива: виды и способы построения: учебное пособие. Омск, 2011. 68 с.
6. Лециус Е.П. Построение теней и перспективы ряда архитектурных форм: учебное пособие. Москва, 2005. 144 с.
7. Макарова М.Н. Практическая перспектива : учебное пособие. Москва, 2005. 400 с.
8. Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека : учебное пособие. Москва, 1989. 180 с.
9. Ростовцев Н. Н. Учебный рисунок. Москва, 1985. 256 с.

10. Стародуб К.И. Рисунок и живопись : от реалистического изображения к условно-стилизованному : учебное пособие. Ростов н/Д: Феникс, 2009. 190 с.
11. Тихонов С. В. Рисунок : учебное пособие для вузов. Москва, 1995. 240 с.
12. Шембель Л. Ф. Основы рисунка : учебник для профессиональных учебных заведений. Москва, 1994. 342с.